

Средње и високо образовање у Француској – сличности и разлике између школског система у Србији и Француској и могућности за школовање у Француској

- Пројектна настава из предмета Француски језик -

Данас, 21. маја 2026. године, су ученици III4, III5 и IIIc у амфитеатру презентovali резултат пројектне наставе из предмета Француски језик – 2. страни. Они су 4 недеље радили истраживање на тему "Средње и високо образовање у Француској – сличности и разлике између школског система у Србији и Француској и могућности за школовање у Француској (Éducation secondaire et éducation supérieure en Serbie et en France – similarités, différences et opportunités)".

Презентовању резултата присуствовали су директорка школе, школски психолог, професори језика (српског и страних) и ученици наше школе.

Утисци су врло позитивни, присутни кажу да су чули и научили много занимљивих чињеница, да је тема била занимљива, обрађена врло детаљно и презентована јасно и концизно.

Професор ментор је Добрина Пејовић.

Средње образовање у Француској

—

Вељко Маринковић
Петар Тешовић
Душан Николић
Мина Павић
Емилија Томић
Владимир Курђубић

—

Како изгледа пријемни испит за упис средње школе у Француској?

На крају основне школе ученици полажу “**Diplôme national du brevet**”. Испит се састоји од континуираног оцењивања и завршних тестова из француског језика, математике, историје и географије, природних наука и усмене презентације. За упис се користи систем Affelnet, а важни су школски успех, близина школе и социјални критеријуми.

Које средње школе постоје у Француској?

- 1. Општа гимназија (lycée général) – фокусира се на теоријска знања; након првог разреда ученици бирају изборне предмете (les spécialités)
- 2. Технолошка гимназија (lycée technologique) - комбинује опште образовање и технолошке и стручне предмете; води ка струковним студијама
- 3. Стручна гимназија (lycée professionnel) – најсличнија нашим средњим стручним и занатским школама; циљ је брзо оспособљавање за рад након школовања
- 4. Комбиноване гимназије (lycée polyvalent) – велике школске зграде, спој три претходно наведене школе под истим кровом

Специфичне врсте школа

“Lycée Henri-IV” и “Louis-le-Grand” примају најбоље ученике из целе Француске.

Настава се одвија на страном језику, а ученици полажу писани тест и усмени интервју.

Постоје уметнички, спортски и пољопривредни смерови у тим школама.

Колико часова дневно имају средњошколци у Француској и како им изгледа настава током дана?

-Један час траје 55 минута, а ученици имају од 7 до 9 часова дневно.

-Настава обично почиње у 8h и завршава се између 17h и 18h.

-Пауза за ручак траје од једног до два сата, а током дана постоје и два велика одмора од по 15 минута. Иако се у већину школа не иде суботом, и даље постоје неке које одржавају часове у поподневним сатима (17-18h)

Смерови у француским гимназијама

Француске гимназије – некад и сад

До 2021. године у Француској су постојала 3 главна смера:

- **S (Scientifique)** – природне науке и математика
- **ES (Économique et Social)** – економија и друштвене науке
- **L (Littéraire)** – језици, књижевност и хуманистичке науке

Данас ученици више немају класичне смерове, већ бирају **изборне предмете (les spécialités)**.

Како функционишу изборни предмети?

Нови систем у француским гимназијама

- У првој години сви ученици имају сличне предмете.
- У другој години бирају **3 изборна предмета**.
- У трећој години задржавају **2 од 3** изабрана.

Неки од могућих предмета:

- Математика
- Физика и хемија
- Биологија и геологија
- Рачунарство
- Језици
- Економија
- Уметност
- Историја и географија

* Овај систем омогућава ученицима да се усмере ка факултету који желе.

Предмети у француским гимназијама

Обавезни предмети:

Сви ученици имају:

- Француски језик и књижевност
- Филозофију
- Историју и географију
- Математику
- Стране језике
- Физичко васпитање
- Грађанско васпитање

Ако је неки предмет одабран као изборни предмет, учи се на вишем нивоу.

Ученици могу да бирају и додатне предмете:

- Трећи страни језик
- латински и старогрчки језик
  - уметничке предмете
- појачано физичко васпитање

Сличности са Србијом

- општи предмети за све ученике
- подела на природне и друштвене области

Разлике са Србијом :

- у Француској ученици сами комбинују изборне предмете
  - већи избор предмета
  - флексибилнији систем школовања

Школе за музички надарену децу

-Врсте школа:

1. **Конзерваторијуми** (главна опција) - специјализоване музичке школе, као што је **Conservatoire de Paris**

- Ученици обично похађају редовну средњу школу (*lycée général*) и паралелно иду у конзерваторијум.
- Програм укључује инструмент, солфеђо, теорију, камерну музику и друго.
- Постоје различити нивои (циклуси) и нису строго везани за године, као код нас.
- Упис се врши путем аудиције (пријемног испита).

2. **Специјализоване музичке гимназије** - школе које комбинују опште образовање и музику, на пример Lycée Lamartine.

- Имају прилагођен распоред за музичаре.
- Нуде озбиљан ниво музичког образовања.
- Упис је конкурентан и обухвата аудицију и академски успех.

Битно је напоменути да ученици који имају француско држављанство **НЕ**

ПЛАЋАЈУ трошкове похађања конзерваторијума и музичких гимназија, док ученици који долазе са стране, нпр. Из Србије, **плаћају трошкове школарине**.

Трајање гимназијског школовања у Француској

Школовање у француским гимназијама траје 3 године и обухвата ученике узраста од 15 до 18 година.

Разреди у француској гимназији:

- **Seconde** - прва година гимназије, сматра се годином у којој се ученици усмеравају пре одабира изборних предмета
- **Première** - друга година, на крају ове године полаже се први део државне матуре (ЕАФ), који се састоји из писменог и усменог испита из француског језика и књижевности
- **Terminale** - последња година у којој се ученици интензивно припремају за завршни испит (le bac)

Најбоље гимназије у Француској

У Француској не постоји гимназија у сваком граду, оне постоје у већим градовима и општинама.

Званична листа најбољих гимназија не постоји, али се неке гимназије сматрају врхунским због резултата на матурском испиту (**le baccalauréat**) и припреме за елитне факултете.

1. Lycée Louis-le-Grand (Париз)
2. Lycée Henri-IV (Париз)
3. Lycée Stanislas (Париз)
4. Lycée Sainte-Geneviève (Версај)
5. Lycée du Parc (Лион)

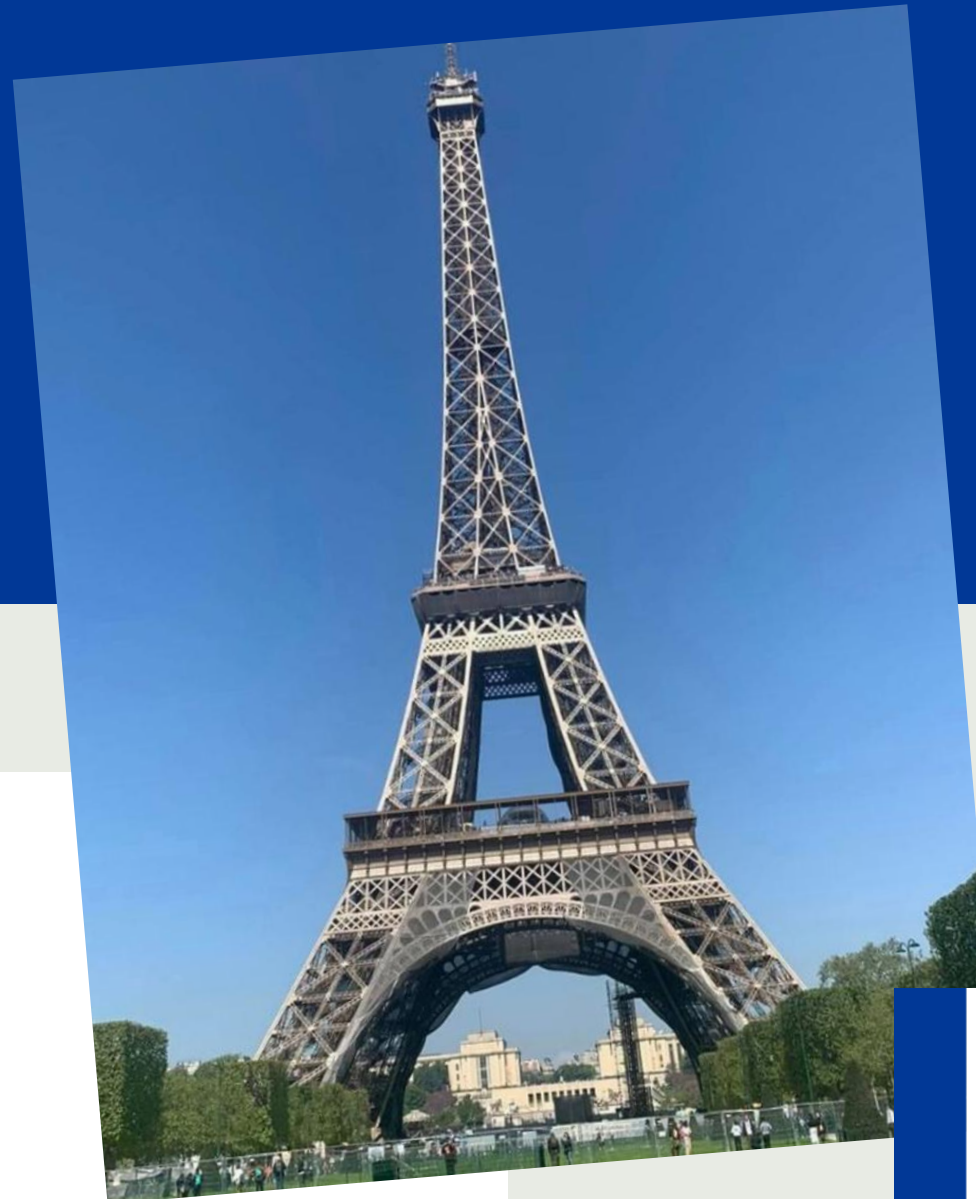
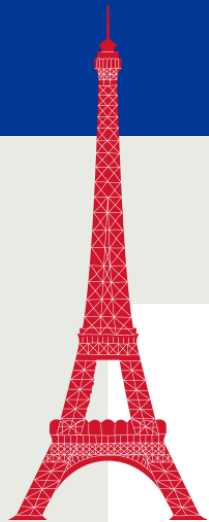

Велика већина ученика иде у локалну гимназију, не у елитне школе.

**ХВАЛА НА
ПАЖЊИ!**

ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ У ФРАНЦУСКОЈ

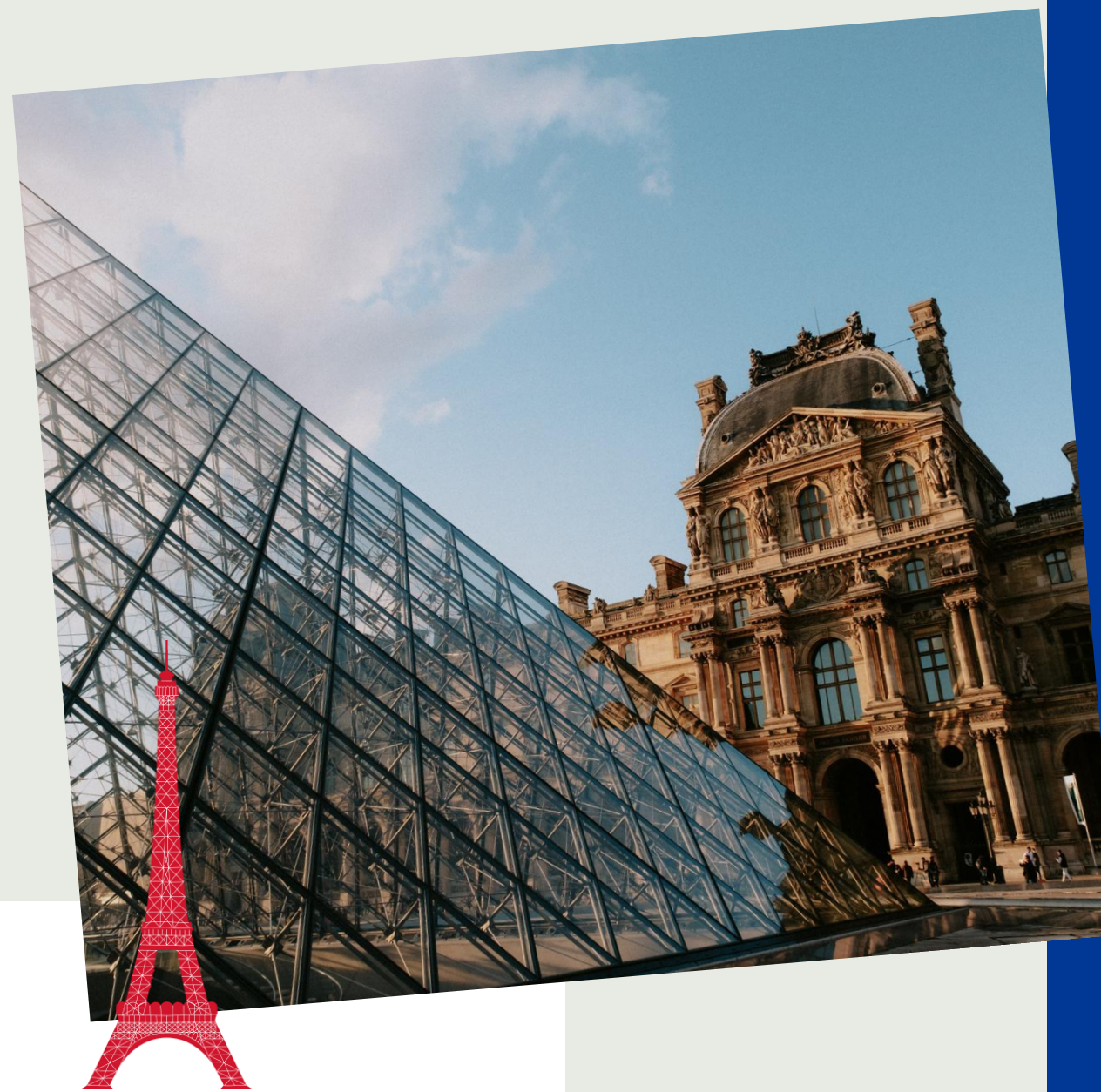

Јана Николић, Мирјана
Павловић, Саво Вујовић
Владимир Дамљановић,
Владислав Лав
Марјановић
Ђурђа Ђаповић, Војин
Бојковић, Стефан
Ђировић

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА ФАКУЛТЕТЕ И ПРОХОДНОСТ ЗА ФАКУЛТЕТЕ/ВИСОКЕ ШКОЛЕ ПОСЛЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ У ФРАНЦУСКОЈ

Сви ученици који стекну диплому *baccalauréat* (матуре), која представља завршни испит на крају средње школе, могу наставити високо образовање, али приступ различитим студијским програмима зависи од:

- врсте завршене матуре (општа, технолошка или стручна)
- школског успеха
- за најпрестижније школе, од селективних пријемних испита

За упис на факултет кандидати се пријављују путем националне платформе *Parcoursup*, где наводе своје жеље. Сваки универзитет разматра пријаве (оцене из средње школе, изабране предмете, мишљења професора, понекад и мотивационо писмо). Након тога се прави ранг-листа и студенти добијају понуде за упис у складу са својим местом на листи и бројем доступних места.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТИ ЗА ВИСОКЕ ШКОЛЕ

За високе школе (инжењерске школе, пословне школе, *Ecole Normale Supérieure*, *Sciences Po* итд.) постоје прави пријемни испити. Ови испити обично укључују писмене тестове (математика, књижевност, језици, економија, у зависности од смера) и усмене испите (интервјуи, излагања, језички тестови). Примају се само најбољи кандидати.

Будући студенти пре полагања пријемних испита често после средње школе пролазе кроз две интензивне године припремне наставе за високе школе (CPGE). На ту припремну наставу могу да иду само најбољи ученици. За краће и стручно оријентисане програме као што су BTS или BUT, не постоји национални пријемни испит, већ селекција на основу досијеа. Установе бирају кандидате према њиховом школском успеху и профилу.

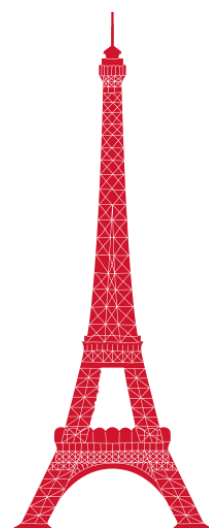

- Систем финансијске подршке у Француској је врло развијен и првенствено зависи од финансијског стања и социјалног статуса породице.

- Државна стипендија на основу социјалних критеријума (Bourse sur critères sociaux - BCS): Ово је најчешћи вид помоћи. Додељује је CROUS ученицима чијим су родитељима приходи ниски, стипендија је подељена на 8 нивоа (од 0 до 7)

- Како се добија? Подноси се захтев путем Дигиталног студентског досијеа (DSE - Dossier Social Étudiant)

- Износ: креће се од око 1450 евра до преко 6500 евра годишње (исплаћује се у 10 месечних рата)

Студентске стипендије

- **Стипендија за основне трошкове:** Ова стипендија углавном не покрива све трошкове живота (нарочито у Паризу), већ служи као допуна. Међутим, стипендисти су ослобођени плаћања школарине (*frais d'inscription*) на државним универзитетима.
- **Студентски кредит са државном гаранцијом (*Prêt étudiant garanti par l'État*):** за студенте којима државна стипендија није довољна, држава гарантује кредите код одређених банака. Услови: Студент не мора да има жиранта, јер држава гарантује за њега. Максимални износ кредита је обично 20. 000 евра.
- **Стипендија за заслуге (*Aide au mérite*):** Додељује се најбољим студентима који су матурирали са највишим оценама, као додатак на социјалну стипендију.

Студентске стипендије

INSTITUT
FRANÇAIS

Serbie

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ СТУДЕНТИ

СРПСКИ СТУДЕНТИ У ФРАНЦУСКОЈ

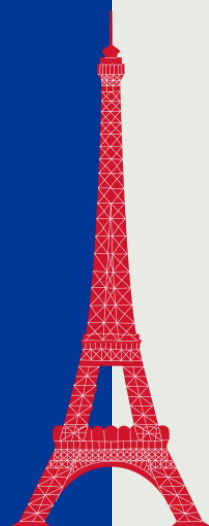
Према подацима Француског института у Србији, сваке године 750 студената из Србије упише неки од студијских програма у Француској.

Услови за студирање су: боравишна виза, сертификат DELF B2 из француског или енглеског језика и доказ о могућности финансирања.

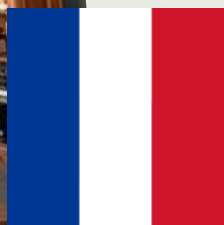
СТИПЕНДИРАЊЕ У ФРАНЦУСКОЈ

- Студенти из Србије имају могућност да уз стипендију похађају основне студије у Француској, **преко ERASMUS програма**. Међутим, ово је могуће **само ако факултет који студент похађа има потписан уговор са неким факултеом у Француској**.
- Студенти на тај начин имају могућност да проведу на факултету у Француској **између једног семестра и целе академске године**. Ова стипендија студентима покрива трошкове живота и таксе на факултетима.

- Нострификацију факултетске дипломе из Француске у Србији спроводи **ENIC/NARIC центар** у оквиру Агенције за квалификације. Поступак се покреће подношењем захтева, који је могуће послати електронски преко платформе агенције, лично или поштом.
- **Потребно је приложити оригиналну диплому, додатак дипломи или транскрипт оцена, превод овлашћеног судског преводиоца и доказ о уплати таксе.**

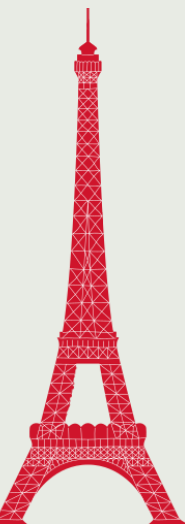

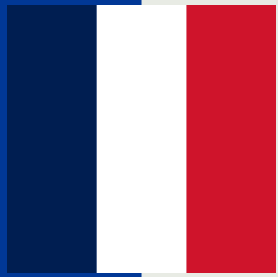
НОСТРИФИКАЦИЈА ДИПЛОМА

КАКО ФУНКЦИОНИШЕ СИСТЕМ ЕСП БОДОВА НА ФРАНЦУСКИМ ФАКУЛТЕТИМА И ВИСОКИМ ШКОЛАМА?

Дипломе (les diplômes) које се стичу у француском високом образовању (l'enseignement supérieur français) имају заједничку европску структуру LMD која за основу узима године (les années d'études) или семестре студија (les semestres d'études) завршене од уписа на факултет и њихову вредност у ECTS бодовима (European Credits Transfer System): европски систем преноса академских бодова који се могу прикупљати и преносити унутар Европе (60 бодова за једну годину).

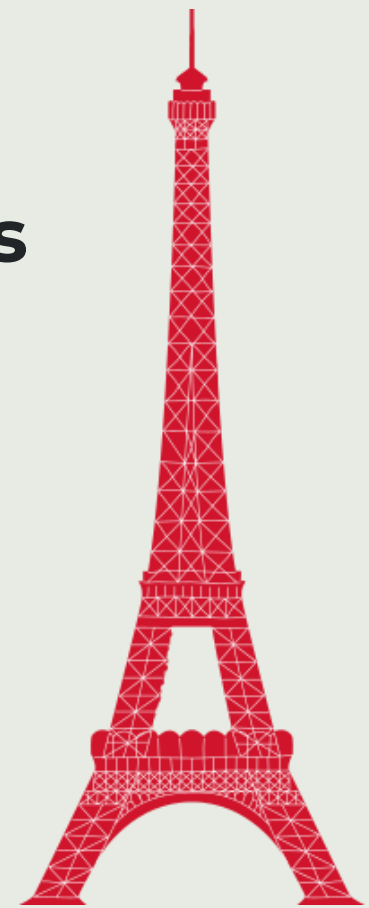

- **Основне студије (la licence) = 180 ЕСП (матура (le bac) + 3 године)**
- **Мастер (le master) = 300 ЕСП (матура + 5 година)**
- **Докторат (le doctorat) = 480 ЕСП (матура + 8 година)**

Овај систем олакшава мобилност студената тј. промену места студирања унутар Европе током њихових студија (les études).

Студенти у Француској уживају значајне повластице које омогућава држава. Главна институција која управља већином ових услуга је CROUS (Centre régional des œuvres universitaires et scolaires).

СТУДЕНТСКЕ ПОВЛАСТИЦЕ У ФРАНЦУСКОЈ

(LES AIDES ET AVANTAGES ÉTUDIANTS)

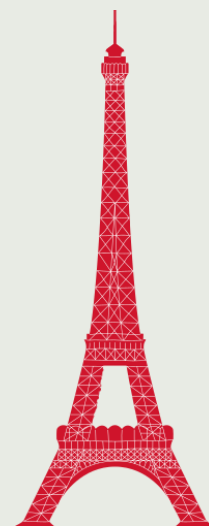
Они остварују значајне повластице кроз јефтинији смештај (CROUS, CAF/APL), оброке од 1 до 3,30 евра (Restos U), попусте на превоз за младе (SNCF), бесплатно здравствено осигурање и јефтиније улазнице за културне садржаје.

КОЛИКО ТРАЈУ ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ/МАСТЕР/ДОКТОРСКЕ?

У ФРАНЦУСКОМ СИСТЕМУ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА (LE SYSTÈME D'ENSEIGNEMENT SUPÉRIEUR FRANÇAIS), СТУДИЈЕ (LES ÉTUDES) СУ ОРГАНИЗОВАНЕ ПРЕМА ЕВРОПСКОМ LMD (LICENCE - MASTER - DOCTORAT) МОДЕЛУ, А ТРАЈАЊЕ ЗАВИСИ ОД СТЕПЕНА КОЈИ СЕ СТИЧЕ. ОВАЈ СИСТЕМ ЈЕ УВЕДЕН КАКО БИ СЕ УСКЛАДИЛЕ ДИПЛОМЕ (LES DIPLÔMES) У ЦЕЛОЈ ЕВРОПИ.

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ (LA LICENCE)

Трају 3 године (6 семестара) – стицање општих и основних стручних знања

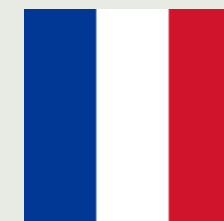

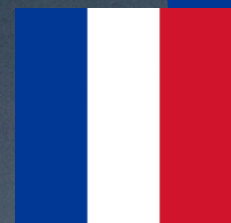
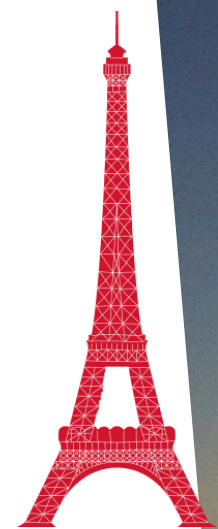
МАСТЕР СТУДИЈЕ (LE MASTER)

Трају 2 године након основних студија (4 семестра) – фокус је на конкретној струци

ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ (LE DOCTORAT)

Трају обично 3 године након мастер студија

КОЈИ ФАКУЛТЕТ У ФРАНЦУСКОЈ МОЖЕ ДА СЕ УПИШЕ КАДА НЕКО ЗАВРШИ СПОРТСКИ СМЕР У НАШОЈ ГИМНАЗИЈИ?

Када неко заврши спортски смер у гимназији у Србији, у Француској може да упише више факултета, али најчешћи и најлогичнији наставак је студије из области спорта, пре свега STAPS (Sciences et Techniques des Activités Physiques et Sportives), односно факултет за спорт и физичку активност.

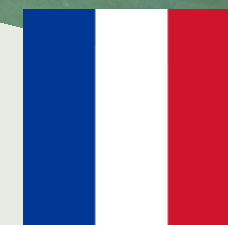

Тај универзитетски програм обухвата предмете као што су:

- Физиологија
- Анатомија
- Теорија и пракса спорта
- Тренинг
- Педагогија...

Након ових студија може се радити као професор физичког васпитања (*professeur d'éducation physique*), тренер (*entraîneur*), кондициони тренер (*préparateur physique*), спортски менаџер (*manager sportif*) или у организацији спортских догађаја (*l'organisation d'événements sportifs*). STAPS се може уписати на различитим универзитетима у Француској, као што су *Université de Sorbonne* или *Université de Lyon*, али у пракси га има скоро сваки универзитет. Поред STAPS-а, могу је уписати и друге факултете зависно од интересовања, као што су менаџмент, физиотерапија или медицина.

MERCI DE VOTRE ATTENTION

